

SIDOKSIA-opintokokonaisuuden opintosuunnitelma

SIDOKSIA on kankaankudontaan pohjautuva opintokokonaisuus, jossa suunnittelu, kudonta sekä kankaiden viimeistely valmiiksi tuotteiksi muodostavat yhtenäisen prosessin. Valmistettavat tuotteet ja teokset suunnitellaan itse; lähtökohtina ovat erilaiset tehtävät ja niistä viriävät omat ajatukset ja kokemukset. Opintoihin sisältyy monipuolisten kudontajaksojen lisäksi visuaalisen suunnittelun perusteita, väri- ja materiaalioppia, vaate- ja sisustustekstiilien ompelua, verhoilua, kirjontaa ja värjäystä sekä mahdollisesti muitakin tekniikoita. Opintokokonaisuuden laajuus on 30 opintopistettä. 1 opintopiste vastaa 27 tunnin työpanosta.

Opintokokonaisuuden nimi ”SIDOKSIA” viittaa kankaiden rakenteisiin, mutta myös eri tekniikoiden välisiin yhteyksiin sekä kokonaisen käsityöllisen suunnittelu- ja valmistusprosessin eri vaiheiden kiinteään yhteyteen.

1. Opetuksen tarjonta

SIDOKSIA-opintokokonaisuus on suunnattu aikuisille, 16 vuotta täyttäneille kankaankudonnasta sekä kudottujen tekstiilien ompelusta ja viimeistelystä kiinnostuneille. Opiskelijoilta edellytetään sujuvaa loimen luomisen ja rakentamisen sekä kutomisen taitoa ja ompelun perustaitoja. Opetus on tavoitteellista ja tasolta toiselle etenevää. Opinnot koostuvat opintoryhmän yhteisistä kursseista ja kulloisenkin tehtävänannon mukaisesta opiskelijan omatoimisesta ja/tai ryhmätyöskentelystä ennen kurssia, kurssin aikana ja sen jälkeen.

2. Tavoitteet ja sisällöt

SIDOKSIA-opintokokonaisuus laajentaa ja syventää yleissivistävän koulun käsityökasvatusta ja -osaamista. Se on yleissivistäviä ja ammatillisia valmiuksia lisäävää käsityöopetusta, joka luo pohjaa jatkaa omaehtoista työskentelyä käsityössä. Se lisää ja vahvistaa valmiuksia hakeutua käsityöalan ammatilliseen ja korkea-asteen koulutukseen.

Opintokokonaisuuden tavoitteena on

- laajentaa ja syventää kankaankudonnan taitoja ja tietoja
- laajentaa osaamista kudottujen kankaiden käytöstä vaatetuksessa, sisustuksessa ja taidetekstiileissä
- syventää omaa osaamista viimeisteltyjen tuotteiden valmistamiseen tarvittavissa tekniikoissa, esim. ompelussa
- luoda tiivis yhteys kudotun kankaan ja siitä valmistettavan tuotteen välille
- toteuttaa itsenäinen suunnittelu- ja valmistusprosessi oman projektityön muodossa
- vahvistaa kudotun kankaan visuaalisen ja teknisen suunnittelun taitoja: tekstiilisuunnittelu, väri- ja materiaalioppi
- arvioida omaa työtä ja työskentelyä sekä antaa palautetta muille opiskelijoille
- tutustua käsityöläisiin ja taiteilijoihin, materiaalien toimittajiin ja ajankohtaisiin näyttelyihin
- sitoutua kolmen vuoden tavoitteellisen opiskeluun

Opintokokonaisuuden tavoitteet sisältöalueittain:

Tuotesuunnittelu 4 op

Opiskelija

- tuntee tuotesuunnitteluprosessin vaiheet
- tunnistaa kuvallisen ilmaisun eri tekniikoita
- esittää kuvallisesti ideoitaan
- esittää kuvallisesti tekstiilejä käyttöympäristössään
- suunnittelee erilaisia tuotteita ja teoksia
- heittäytyy ennakkoluulottomasti annettuihin tehtäviin
- hyödyntää suunnittelussa eri tietolähteitä
- huomioi suunnittelussa tuotteen käyttötarkoituksen ja -kohteen
- valitsee kudottavan kankaan materiaalit, tiheydet ja sidokset
- laskee materiaalien menekit

Osaamisen arviointi, hyväksytty suoritus

Opiskelija

- esittää kuvallisesti ideoitaan
- hankkii tietoa suunnittelun lähtökohdaksi
- suunnittelee tuotteita ja teoksia erilaisiin käyttötarkoituksiin ja -kohteisiin
- hahmottaa suunnitteluprosessin kokonaisvaltaisesti

Värioppi 0,5 op

Opiskelija

- tuntee väriopin perusteet
- ymmärtää värien yhteisvaikutuksen
- hyödyntää väriteoriaa kudonnassa kude- ja loimivärien valinnassa
- hyödyntää väriteoriaa tuotesuunnittelussa

Osaamisen arviointi, hyväksytty suoritus

Opiskelija

- perustelee värivalintojaan värioppiin perustuen

Materiaalioppi 1 op

Opiskelija

- tunnistaa tavallisimmat tekstiilikuidut
- erottaa luonnonkuidut ja synteettiset kuidut tunnistamiskokeiden avulla
- tuntee tekstiilimateriaalien ominaisuuksia ja tunnistaa niiden merkityksen tekstiilien käyttöön

Osaamisen arviointi, hyväksytty suoritus

Opiskelija

- nimeää tavallisimmat tekstiilikuidut
- osaa tehdä tunnistamiskokeita ja erottaa luonnonkuidut ja synteettiset kuidut niiden avulla
- perustelee materiaalivalintojaan materiaalien ominaisuuksien avulla

Sidosoppi 2,5 op

Opiskelija

- hahmottaa kankaan rakenteen yhteyden kangaspuiden toimintaan ja valmiiseen kankaaseen
- osaa merkitä yksinkertaisten ja vahvistettujen kankaiden rakenteita
- tunnistaa perussidokset sekä johdettuja ja yhdistettyjä sidoksia
- tunnistaa kaksinkertaiset kankaat ja kuviokuteelliset sidokset
- tunnistaa aihe-käsitteen
- suunnittelee aiheen pohjalta kuviollisten kankaiden rakenteita
- osaa kuviollisissa kankaissa sovittaa sidoskuvion kankaan leveyteen ja pituuteen

Osaamisen arviointi, hyväksytty suoritus

Opiskelija

- tunnistaa perussidokset sekä johdettuja ja yhdistettyjä sidoksia
- tunnistaa kaksinkertaiset kankaat ja kuviokuteellisia sidoksia
- merkitsee kankaiden rakenteita
- suunnittelee aiheen pohjalta kuviollisten kankaiden rakenteita
- sovittaa sidoskuvion suunniteltuun kuvion kokoon sekä kankaan leveyteen ja pituuteen

Kankaankudonta 11,5 op

Opiskelija

- suunnittelee, luo ja rakentaa loimen sekä kutoo kankaan itsenäisesti
- toimii ryhmässä jokaisen ryhmänjäsenen vahvuudet ja heikkoudet huomioiden ja niistä oppien
- tunnistaa erikoiskangaspuiden erityispiirteet ja huomioi ne loimen luomisessa ja rakentamisessa sekä kutomisessa
- kokeilee rohkeasti ja ennakkoluulottomasti erilaisia materiaaleja ja sidoksia ja yhdistää kudontaan eri tekniikoita
- noudattaa tekemäänsä suunnitelmaa
- hahmottaa tiiviin yhteyden kudotun kankaan ja siitä valmistettavan tuotteen väillä
- soveltaa väriteoriaa ja materiaalioppia kudonnassa
- kutoo käyttö- sekä taidetekstiilejä
- tunnistaa materiaalin, sidoksen ja tiheyden yhteisvaikutuksen valmiin kankaan ominaisuuksiin

Osaamisen arviointi, hyväksytty suoritus

Opiskelija

- kutoo kankaita tehtävänantojen ja suunnitelmiensa mukaisesti
- työskentelee itsenäisesti
- ottaa vastuuta ryhmätyöskentelystä
- selviytyy tavanomaisista ongelmanratkaisutilanteista
- hyödyntää materiaali- ja värioppia sekä eri tekniikoita kudonnassa

Ompelu 4,5 op

Opiskelija

- tunnistaa kudottujen kankaiden erityispiirteitä
- valitsee kankaisiin sopivia ompeluratkaisuja

- hyödyntää koneita ja työvälineitä tarkoituksenmukaisesti kudottujen kankaiden ompelussa ja viimeistelyssä
- valitsee vartalonmittoihin ja suunniteltuun vaatemalliin sopivan kaavan
- osaa tehdä kaavaan pieniä muutoksia
- valitsee suunnitelmiin ja materiaaleihin sopivat ompeluratkaisut ja valmistaa ne
- valmistaa suunnittelemansa tuotteet
- valmistaa ja viimeistelee käyttö- ja taidetekstiilejä ommellen
- soveltaa väriteoriaa ja materiaalioppia ompelussa

Osaamisen arviointi, hyväksytty suoritus

Opiskelija

- valmistaa ja viimeistelee erilaisia tuotteita ja teoksia ommellen tehtävänantojen ja suunnitelmiensa mukaisesti
- käyttää koneita ja välineitä tarkoituksenmukaisesti työturvallisuuskohdat huomioiden
- selviytyy perustyötavoista itsenäisesti
- osaa valita omiin taitoihinsa ja käytettävissä oleviin resursseihin sopivia työtapoja
- hyödyntää materiaali- ja värioppia sekä muita tekniikoita ompelussa

Verhoilu 1 op

Opiskelija

- hahmottaa pikkutuolin verhoilun työvaiheet
- tunnistaa verhoilussa käytettäviä työvälineitä ja käyttää niitä turvallisesti ja tarkoituksenmukaisesti
- arvioi tuolin ja pehmusteiden kunnon ja uudistamistarpeet
- tunnistaa kudottujen kankaiden erityispiirteitä ja huomioi ne verhoilussa
- tunnistaa erilaisia tapoja kulmien ym. yksityiskohtien valmistamiseen
- verhoilee tuolin kutomallaan kankaalla ja perustelee eri vaiheissa tekemänsä ratkaisut

Osaamisen arviointi, hyväksytty suoritus

Opiskelija

- verhoilee tuolin kutomallaan kankaalla
- käyttää koneita ja välineitä tarkoituksenmukaisesti työturvallisuuskohdat huomioiden
- työskentelee itsenäisesti
- perustelee valitsemansa työtavat ja ratkaisut

Värjäys 0,5 op

Opiskelija

- tutustuu värjäyksen mahdollisuuksiin
- tunnistaa proteiini- ja selluloosakuitujen värjäysmenetelmiä ja hahmottaa kuitujen ominaisuuksien vaikutuksen värjäysprosessiin
- hyödyntää värioppia lankojen värjäyksessä
- värjää erilaisia lankoja
- oppii hyödyntämään värjäystä osana käsityöprosessejaan

Osaamisen arviointi, hyväksytty suoritus

Opiskelija

- värjää kudontamateriaaleja

Kirjonta 0,5 op

Opiskelija

- tutustuu käsin- ja konekirjonnan mahdollisuuksiin, työvälineisiin ja erikoismateriaaleihin
- kirjoo käsinkudottua kangasta
- oppii hyödyntämään kirjontaa käsin kudotun kankaan kuvioinnissa

Osaamisen arviointi, hyväksytty suoritus

Opiskelija

- kokeilee käsin- ja konekirjontaa

Kokonaisuutta tukevat opinnot 4 op

Sisältää opintokäynnit, näyttelyiden rakentamisen ja opintokokonaisuuksittain vaihtuvat opinnot.

Opiskelija

- tutustuu käsityöläisiin ja taiteilijoihin, materiaalien toimittajiin ja ajankohtaisiin näyttelyihin
- esittelee julkisesti omia töitään ja teoksiaan
- laajentaa ja syventää käsityöllistä osaamistaan

Osaamisen arviointi, hyväksytty suoritus

Opiskelija

- osallistuu opintokäynneille
- esittelee töitään ja teoksiaan ryhmän yhteisissä näyttelyissä
- suorittaa vaihtuvien opintojen kurssit

3. Opetusjärjestelyt

Kurssikertoja on pääsääntöisesti kerran viikossa lukukausittain 12–15 viikon ajan sekä 1–3 viikonloppuna lukukaudessa. Opetus sisältää aiheen mukaisen teoriaosuuden sekä ohjattua yksilöllistä työskentelyä. Opintokäynnejä kurssien sisältöjä tukeviin kohteisiin järjestetään keskimäärin kerran lukukaudessa. Opintoihin sisältyy omatoimista kurssien ulkopuolella tapahtuvaa työskentelyä, mikä pitää sisällään yksilö- ja ryhmätehtäviä sekä omien kurssitöiden valmistamista.

Opinnoissa hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan verkko-opetusmateriaalia. Opetus on suomeksi, pieni osa opettajan käyttämästä opetusmateriaalista voi olla myös muun kielistä. Ryhmäkoko määräytyy kulloinkin käytettävissä olevien resurssien mukaan. Opintoryhmä voidaan perustaa, kun opiskelijoita on vähintään 10. Enimmäisopiskelijamäärä ryhmässä on 12. Jos ryhmän koko kesken opintojen pienenee alle vähimmäisopiskelijamäärän, yksittäisille kursseille otetaan muitakin kuin ryhmään kuuluvia opiskelijoita, jotta koulutus voidaan kokonaisuudessaan järjestää.

4. Opiskelijavalinta

Koulutukseen järjestetään erillinen haku. Hakumenettelystä tiedotetaan ja annetaan erilliset ohjeet hyvissä ajoin ennen uuden opintokokonaisuuden alkua mm. opiston [www-sivuilla](http://www.hel.fi/tyovaenopisto) (www.hel.fi/tyovaenopisto) ja Opistosta käsin -blogissa (www.opistostakasin.fi). Koulutukseen hakeutuvilta edellytetään sujuvaa loimen luomisen ja rakentamisen sekä kutomisen taitoa, ompelun perustaitoja, sitoutumista säännölliseen kolmen vuoden opiskeluun sekä suomen kielen suullista ja kirjallista hallintaa.

5. Opiskelun kustannukset

Opintokokonaisuuden kurssimaksu määräytyy opetustuntien mukaan ja se maksetaan erikseen syys- ja kevätlukukaudella kunkin lukukauden ensimmäiseen kurssiin liittyen. Opiskelussa tarvittavat materiaalit ja työvälineet opiskelija hankkii ja kustantaa itse. Kursseihin liittyvät materiaalmaksut (esim. loimilangat) laskutetaan erikseen.

6. Muiden opintojen hyväksi lukeminen

Opintokokonaisuuden opintoja ei voi korvata muilla opinnoilla tai näytöillä.

7. Opiskelija-arviointi

Arvioinnin tarkoituksena on edistää opiskelijan kehittymistä ja ohjata henkilökohtaisten tavoitteiden asettamista. Arviointi on vuorovaikutusta opiskelijan, opettajan ja ryhmän välillä, ja sitä harjoitellaan opintojen kuluessa. Opiskelijan itsearviointi on olennainen osa arviointia. Opiskelijaa rohkaistaan antamaan ja vastaanottamaan palautetta oppimistilanteissa. Arviointimenetelminä käytetään itsearviointia, pari- ja ryhmäarviointia sekä opettajan suorittamaa arviointia. Opettajan antama palaute on pääasiassa suullista. Arviointi kohdistuu oppimisprosessiin, harjoituksiin ja valmistettuihin tuotteisiin. Koulutukseen kuuluvat kurssit arvioidaan hyväksytyt/hylätyt -asteikolla. Opiskelija saa kahden opettajan yhteisesti laatiman kirjallisen palautteen projektityöstään.

8. Kurssisuoritukset ja todistus

Yksittäinen kurssi katsotaan hyväksytyksi suoritetuksi, kun opiskelija on ollut kurssilla läsnä vähintään 2/3 kurssin lähiopetustuntimäärästä sekä valmistanut kurssiin kuuluvat tehtävät ja harjoitustyöt.

Opintojen päätyttyä opintokokonaisuudesta saa todistuksen, jossa on luettelo opiskelijan suorittamista koulutukseen kuuluneista kursseista ja niiden laajuus opetustunteina sekä kirjallinen opinnäytetyön palaute. Todistuksen saamisen ehtona on, että opiskelija on suorittanut kaikki opintokokonaisuuteen sisältyvät kurssit harjoitustöineen.

Mikäli opiskelija ei ole suorittanut koko opintokokonaisuutta, hän voi pyytää osallistumistodistukset yksittäisistä kursseista.